Gita Kadambi
22.10.2020

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr:n talousarvioesitys 2021

Suomen kansallisooppera ja -baletti sr (jatkossa SKOB) on vahvasti sitoutunut opetus- ja kulttuuriministeriön (jatkossa OKM) kulttuuripolitiikan strategian 2025 mukaisiin yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteisiin. Näihin perustuvat myös OKM:n SKOB:lle asettamat alustavat tavoitteet vuodelle 2021.

Toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi pidämme ensiarvoisen tärkeänä, että rahapelitoiminnan tuottojen lasku kompensoidaan budjettivaroin.

Huolenaiheena rahoituksen riittävyys

Jotta kaikki suomalaiset voisivat nauttia ooppera- ja balettitaiteesta, yhteiskunta tukee toimintaamme merkittävällä panostuksella. OKM:n kautta veikkausvoittovaroista saatu toiminta-avustus kattaa noin 65 % toimintamenoistamme. Loppuosan katamme mm. lipputuloista ja yksityisen varainhankinnan tuotoista muodostuvalla omarahoituksella.

Toiminta-avustuksemme 1 % leikkauksen jälkeen se on säilynyt vuodesta 2014 lähtien muuttumattomana. Vuonna 2020 avustusta korotettiin puoli prosenttia ja se tulee säilymään OKM:n kanssa solmitun aiesopimuksen mukaisesti tuolla tasolla vuoteen 2024 asti, mikäli eduskunta osoittaa vuosittain siihen tarvittavat määrärahat. Julkisen sektorin rahoituspaineet ja veikkausvoittovarojen mahdollinen väheneminen ovat kuitenkin lisänneet epävarmuutta.

Toimintamme on muita esittäviä taidemuotoja henkilötyövaltaisempaa, ja työllistämme suhteessa enemmän alan ammattilaisia, kaksinkertaisesti kuukausipalkkaisen henkilöstömme verran. Päänäyttämön esityksen toteuttamiseen tarvitaan keskimäärin 300 ammattiosaajan työpanos. Toimintamme kuluista 80 % onkin henkilöstökuluja, kun ei oteta huomioon valtion vuokra-avustuksella Senaatti-kiinteistöille maksettavia toimitilavuokria.

Lähinnä TES-korotuksista ja inflaatiokehityksestä johtuvasta kustannustason noususta huolimatta olemme viime vuosina onnistuneet tasapainottamaan taloutemme kasvattamalla lipputuloja, kumppanuustuottoja sekä tehostamalla toimintaamme. Olemme toteuttaneet kaikki käytössämme olevat tehostamistoimet, jotka eivät suoraan vaikuta ohjelmistomme laatuun ja määrään.

Lipputulojen kasvattamiseksi kiinnitämme entistä enemmän huomiota mahdollisimman laajoja yleisöryhmiä kiinnostavan ohjelmiston suunnitteluun

ja teosten esitysmäärien optimointiin. Jatkamme myös aktiivista työtämme yksityisen varainhankinnan kehittämiseksi, vaikka sen pohjalle ei Suomen oloissa olekaan mahdollista rakentaa kovin suurta osuutta kaltaisemme taideorganisaation rahoituksesta.

Nykyinen valtionavustus ei enää riitä kiinteiden kulujemme kattamiseen. Huolemme rahoituksen riittävyydestä monipuolisen ja kansainvälisesti korkeatasoisen esitystoiminnan ylläpitämiseen on akuutti.

Taloudellisista haasteista huolimatta SKOB on kyennyt olemaan toiminnassaan joustava ja ketterä, ja pysynyt toimintakykyisenä myös poikkeusaikoina. Esimerkiksi koronapandemian keskeytettyä esitystoiminnan keväällä 2020 pystyimme nopeasti tarjoamaan veloituksetta niin koululaisille pedagogisia opetuspaketteja kuin yleisölle nautittavaksi sarjan aikaisemmin tallennettuja esityksiä, jotka ovat saavuttaneet ennätykselliset katsojaluvut.

Ohjelmisto- ja toimintasuunnitelma 2021

Visiomme on olla elämysten edelläkävijä. Koronapandemiasta huolimatta esitystoiminnan suunnitellaan jatkuvan aikaisempien vuosien malliin monipuolisena ja korkealaatuisena. Suomen ainoana ooppera- ja balettitalona kannamme vastuumme näiden taidemuotojen säilyttämisestä ja kehittämisestä kansainvälisellä tasolla.

Jatkuva parantaminen on osa toimintakulttuuriamme ja työ jatkuu myös vuonna 2021 niin asiakaspalvelun, toiminnallisten muutosten kuin kiinteistöhankkeidenkin muodossa.

Pitkäjänteinen, kestävä julkinen rahoituspohja on tavoitteemme, huolenaiheemme ja toimintamme ehdoton edellytys. Vuonna 2021 koronapandemian oletetaan rajoittavan katsomokapasiteetin käyttöä ainakin kevätkauden, mikä pienentää merkittävästi omarahoitustamme ja luo taloudellisia haasteita.

Talousarvio 2021

Hallituksen esityksessä valtion talousarvioksi vuodelle 2021 Suomen kansallisoopperalle ja -baletille myönnetään valtionavustuksena käyttökustannuksiin enintään 38 197 000 euroa (momentti 29.80.52). Pidämme tätä erittäin kannatettavana. Koronapandemian jatkuessa näemme valtionavustuksen ja omarahoituksen riittävyyden toimintamenojen kattamiseen erittäin haasteelliseksi, mutta teemme kaikkemme talouden tasapainottamiseksi.

Talousarvioesityksessä myönnetään myös määräraha valtion omistamissa toimitiloissa toimivien, valtakunnallisesti merkittävien taide- ja kulttuurilaitosten sekä -yhteisöjen tilakustannusten avustamiseen (momentti 29.80.53). Toimimme pääosin Senaatti-kiinteistöjen omistamissa tiloissa ja valtionavustus tilakustannuksiin on toiminnan ehdoton edellytys. Määrärahan mitoituksessa on muutoksena otettu huomioon Kansallisoopperan kampaamo-maskin ja pukuhuollon perusparannus, joka on välttämätön niin työsuojelun kuin työn tuottavuuden näkökulmasta. Kannatamme esitystä määrärahasta, joka mahdollistaa tarpeellisen perusparannuksen toteutuksen.

Lopuksi

Haasteista huolimatta olemme näinä poikkeuksellisina aikoina pystyneet toteuttamaan neljä ensi-iltaa, joista kaksi on kansainvälisiä kantaesityksiä. Koronapandemiaa käsittelevä Covid fan tutte -ooppera on saavuttanut laajaa kansainvälistäkin huomiota.

Olemme kehittäneet uudenlaisia työskentelytapoja, jotka ovat osaltaan mahdollistaneet toiminnan poikkeusaikoina. Samanaikaisesti olemme pystyneet arvojemme mukaisesti huolehtimaan niin henkilökunnan kuin yleisönkin turvallisuudesta.